

rem nostram ita scribit S. P. Aug. Q. 15 in Exod. : *Scriptura volens originem Moysi demonstrare, quod ejus actio jam expebat, a primogenito Jacob, id est Ruben, progenies cepit, inde ad Simeon, inde ad Levi, ultra progressa non est, quoniam ex Levi Moyses... non enim primam, neque secundam, sed tertiam tribum id est Leviticam, Deus esse voluit sacerdotalem.*

Præterea horum trium genealogiam præ cæteris recenset, quia his maledixisse visus erat Jacob Gen. XLIX, 5 et 6 : unde ne putarentur tres istæ tribus a Deo rejectæ, voluit Moyses illorum trium filiorum Jacob multas atque illustres familias commemorare.

P. 6. quomodo dicatur y. 25, *Accepit autem Aaron uxorem Elisabeth, filiam Aminadab, sororem Nahasson, cum Aaron esset de tribu Levi, Elisabeth autem de tribu Juda, utpote soror Nahasson, qui fuit princeps tribus Juda; ut patet ex Num. 1, 7.*

R. Non peccavit Aaron, quod de altera tribu accepit uxorem, tum quod nondum esset lex data, quæ præcepit, ut de sua tribu quisque uxorem acciperet (si tamen lex illa fuerit generalis, de qua Num. XXXVI), tum quod hæc duæ tribus, Levitica scilicet et Juda, jam inde ab initio speciali privilegio miscerentur, ut intelligeretur Christus, qui inde nasciturus erat, et Rex futurus et Sacerdos : altera enim tribus sacerdotalis erat, altera regalis. Ita Estius.

CAP. VII, VIII, IX, X, XI.

Jussu Moysis, coram Pharaone, Aaron vertit virgam in colubrum; quod etiam et malefici faciunt. Deinde usque ad cap. XI describuntur decem plagæ Ægypti.

QUESTIO I. — AN FUERINT VERI DRACONES SEU SERPENTES, IN QUOS LEGUNTUR VERSÆ VIRGÆ MAGORUM.

Cap. VII, 8 : *Dixitque Dominus ad Moysen et Aaron. Immediatè Moysi, et per hunc Aaroni loquebatur Deus. Unde subdit. y. seq. : Dices ad Aaron; y. 9 : Cum dixerit vobis Pharaon, Ostendite signa. In hebræo habetur : Date pro vobis signum, id est, per signa fidem facite vos missos esse et loqui ex Deo. Sicut ergo Deus Moysen miraculis instruxerat ad fidem adstruendam apud Hebræos, ita nunc apud Pharaonem. Hinc nota quod Deus non jubeat regem increpari in eo quod signa petat, quasi petitio signi esset solemnitas tantum incredulis, ut vult hoc loco Calvinus, et omnes hæretici, quia signis carent; sed potius Deus vult justæ petitioni ejus satisfacere.*

Dices ad Aaron : Tolle virgam tuam. Virga hæc nunc Moysis, nunc Aaronis, nunc Dei dicitur, quia horum omnium fuit instrumentum, ad patranda prodigia.

y. 10 : Ingressi itaque Moyses et Aaron ad Pharaonem, fecerunt sicut præceperat Dominus; primo scilicet rogantes Pharaonem ex parte Dei, ut dimitteret Hebræos ad triduum sacrificii causa : deinde cum hoc abnueret, et pejeret signum Pharaon, tulit... Aaron (hebraice, chaldaice et græcè est, projecit) virgam coram Pharaone et servis ejus, quæ versa est in colubrum.

Dico 1. Versu 11 : *Vocavit autem Pharaon sapientes*

et maleficos. Particula et potest exegetice accipi, ita ut sapientes illi, id est artium arcanarum periti, explanationis gratia vocentur malefici, id est, incantatores (sive ut hebræa insinuant, præstigiatores) magicis artibus, et dæmonis opera mirabilia patrantes.

Illi malefici, aut saltem horum principes fuerunt *Jannes et Mambres*; sic enim II ad Timoth. III, 8, eos compellat Apost. sive quod nomina eorum ex traditione, sive ex Spiritus S. suggestione noverit; ut docent S. Chrysost. et Theodoretus.

*Et fecerunt etiam ipsi per incantationes ægyptiacas et arcana quædam similiter. Incantationes sunt verborum quorundam seu carminum arcanorum recitationes, quibus malefici sua perficiunt. Vocantur autem ægyptiacæ, sive quia incantationes essent inventæ ab Ægyptiis, sive potius quod ab illis essent usitatæ : nam ex Justinò et Plinio passim tradunt auctores, inventorem magiæ fuisse Zoroastrem, qui vixit tempore Ninì, de quo S. P. Aug. lib. XXI de Civ. Dei, cap. 15, ita scribit : *Solum quando natus est, ferunt risisse Zoroastrem, nec ei boni aliquid monstruosus risus ille portendit : nam magicarum artium fuisse perhibetur inventor, quæ quidem illi nec ad præsentis vitæ vanam felicitatem contra suos inimicos prodesse potuerunt : a Nino quippe rege Assyriorum, cum ipse esset Bactrianorum rex, bello superatus est.**

Dico 2. Versu 12 : *Projeceruntque singuli virgas suas, quæ versæ sunt in dracones. Cum Moysis virgam Scriptura in colubrum, seu serpentem conversam dicit, hæc autem magorum in dracones, non significat diversa specie animalia fuisse; nam et in hebræo utrobique est eadem vox *Thanin*, et LXX utrobique utuntur uno eodemque nomine : et probabile omnino est, ne ars videretur dissimilis, similem fuisse effectum. Porro an etiam veri fuerint serpentes, an autem oculorum delusione tales apparuerint, variant auctores. S. Justinus in Quæst. Orthodox. Q. 26, Tertull. lib. de Anima, et nonnulli alii cit. apud Marium, veros fuisse negant; sed magos præstigiis suis putant illusisse oculis spectantium, vel eis objecisse tantum larvas, et simulacra quædam draconum. Et in hanc opinionem videtur etiam inclinari S. Hieron. in cap. III Epist. II ad Timoth.; nihilominus;*

Dico 3. Verius est, quod censent S. P. Aug., D. Thom. 1 p. q. 114, a. 4, 6, et interpretes communiter, scilicet veros fuisse magorum serpentes.

Prob. I. Quia Scriptura æque hos magorum, quam illos Moysis et Aaronis *serpentes et dracones* vocat : atqui tamen non posset eos ita vocare, nisi vere fuissent tales; ergo, etc. Hinc S. P. Q. 21 in Exod. discurrit in hunc modum : *Quid ergo dicendum de virgis magorum, utrum et ipsæ veri dracones factæ fuerant... an potius videbantur esse quod non erant ludificatione venefica? Cur ergo ex utraque parte et VIRGÆ dicuntur et DRACONES, ut de figmentis illis nihil differat loquendi modus?*

Prob. II. Quia hic dicitur, quod devoraverit virga Aaron virgas eorum; id est, serpens, in quem virga Aaron conversa est, devoravit virgas, id est, serpen-

tes seu dracones, in quos magorum virgæ erant tunc versæ. Atqui hæc devoratio vera fuit, non præstigiata : cum non voluerit Deus his portentis aliquem decipere, ne alioquin diceretur Moyses vanis spectris lusisse Ægyptios; ergo dracones qui devorati fuere, etiam vere fuerunt tales.

Prob. III. Quia in hoc signo non videntur defecisse magi, sicuti postea defecerunt in signo cimiphum; ut constat cap. VIII, 18 : alias enim Scriptura hoc etiam hic expressisset ad extollenda opera Dei super opera dæmonum; atqui tamen defecissent, si tantum larvas serpentum objecissent : ergo.

Denique, si non fuissent veri serpentes, procul dubio Moyses et Aaron aperuissent magorum fallaciam, ut planius divini operis veritas cognosceretur.

QUESTIO II. — QUOMODO VIRGÆ MAGORUM POTUERINT VERTI IN DRACONES.

Inter catholicos, qui veros fuisse serpentes admittunt, præcipue assignantur duo modi. Aliqui putant serpentes veros, virgis subito per dæmones subductis, substitutos esse; alii ponunt veram transmutationem, ita ut corruptis virgis nati sint serpentes vi naturalium agentium applicatorum. Prior modus, si sola attendatur ratio, quidem plausibilior et expeditior apparet; at insistendo auctoritati (quæ hic magis attendi debet quam sola ratio) posterior modus omnino præferendus videtur, et

Prob. I. Quia hæc est aperta sententia, non tantum S. Th. 1 p. q. 114, a. 4, ad 2, sed etiam S. P. Aug. Q. 21 in Exod., et lib. III de Trin., cap. 8, ubi de hac re discurrit in hunc modum : *Nec sane creatores illi mali angeli dicendi sunt, quia per illos magi resistentes famulo Dei et ranas et serpentes fecerunt... omnium quippe rerum quæ corporaliter visibilibus nascuntur, occulta quædam semina in istis corporeis mundi hujus elementis latent. Alia sunt enim jam conspicua oculis nostris ex fructibus et animalibus, alia vero illa occulta istorum seminum semina... sicut ergo nec parentes dicimus creatores hominum, nec agricolas creatores frugum, quamvis eorum extrinsecus adhibitis motibus ista creanda Dei virtus interius operetur. Ita nec dici possunt ranarum serpentiumque creatores Angeli mali, per quos magi Pharaonis tunc illa fecerunt; uti in fine præcit. cap. concludit S. Doctor. Nam pro subtilitate sui sensus in occultioribus elementorum seminibus norunt, unde ranæ serpentesque nascantur, et hæc per certas et notas temporum opportunitates occultis motibus adhibendo faciunt creari, non creant, inquit ibid. cap. 9. Censet igitur S. P. per naturalem mutationem hic serpentes fuisse a magis productos, dæmone præbente quasdam visibiles opportunitates et causas, seu occultiora semina, applicando scilicet activa passivis.*

Prob. II. Ideo juxta oppositæ sententiæ patronos (scilicet A. Lap. et alios) veri fuere serpentes magorum, quia Scriptura æque hos magorum, quam illos Moysis et Aaronis *serpentes et dracones* vocat : atqui etiam Scriptura y. 12 æque virgas magorum, quam

virgam Moysis et Aaron dicit fuisse versas in dracones : ergo virgæ magorum in serpentes quoque mutatae fuerunt; quandoquidem etiam hic nihil differat loquendi modus.

Prob. III. Eodem y. 12 dicitur : *Devoravit virga Aaron virgas eorum*; id est, coluber Aaron devoravit dracones magorum. Atqui hæc verba rursus non videntur posse verificari, nisi virgæ magorum conversæ fuerint in serpentes; ergo, etc.

Prob. subsumpt. Non ob aliam rationem coluber Moysis et Aaron hic dicitur *virga*, nisi quia ex virga factus est; siquidem *eo nomine appellata res est, unde versa est, non in quod versa est*, ait S. P. Q. 21 in Exod.; ergo etiam dracones magorum non ob aliam rationem vocantur *virgæ*, nisi quia ex virgis producti sunt. Jam autem non possunt dici producti ex virgis, nisi quia virgæ in dracones conversæ sunt; ergo, etc.

Prob. IV. Ex eo quod devoratio, de qua y. 12, fuerit vera et non præstigiata, rursus omnes probant, quod dracones magorum, qui devorati fuere, etiam veri dracones fuerint; ergo etiam inde recte evincitur, quod virgæ magorum, quæ devorate dicuntur a virga Aaron, fuerint veræ virgæ.

Jam autem certum videtur, quod virgæ magorum non possent dici veræ virgæ, nisi dracones eorum antea virgæ fuissent; ergo sequitur quod antea virgæ fuerint, adeoque recte inde ulterius inferitur, quod virgæ magorum in dracones mutatae sint, æque ac virga Aaron. Itaque si diabolus, ut docent alterius sententiæ patroni, solummodo dracones aliunde adduxisset, eosque, virgis subito et imperceptibiliter subductis, illarum loco substituisset, potuisset quidem Scriptura dicere : *Devoravit virga Aaron dracones magorum*; at nullo modo videtur potuisse dicere (quemadmodum tamen dixit) *Devoravit virga Aaron virgas eorum*.

Obj. I. Nulla causa naturalis potest virgam immediate, et tam cito in draconem convertere : nam virga et draco longissime distant. Atqui tamen hæc mutatio debuisset fieri valde cito, imo quasi in instanti; ergo, etc.

Prob. min. Quia virgæ, cum magi eas projicerent, erant veræ virgæ, et statim pro virgis apparuerunt dracones; ergo illa mutatio debuisset fieri in instanti.

R. Neg. min. pro secunda parte : nam licet mutatio illa satis cito facta videatur; tamen inde non sequitur, quod sit facta in instanti : nam non est facta, nisi postquam magi adhibuissent suas incantationes; ut patet ex y. 11 : eo autem tempore quo adhibebant incantationes, potuit dæmon has virgas per res aliquas naturales nobis ignotas, sed efficacissimas, disponere ad formam draconum; ita ut cum magi virgas in terram projicerent, illæ jam ultimam haberent dispositionem ad formam draconum, quæ proinde tunc ex occultioribus elementorum seminibus (applicando scilicet activa passivis) statim sit inducta, atque ita producti veri dracones : tempus

enim, quo magi adhibebant incantationes, potuit fuisse satis longum, ut dæmon omnia ista faceret; quandoquidem pro subtilitate sui sensus occultiora ista elementorum semina adhibere, et virgas ad formam draconum disponere satis celeriter potuerit.

Dico igitur cum S. P. Aug.: *Quod si quisquam celeritates incrementorum forte miratur, quod illa animalia tam cito facta sunt: attendat, quemadmodum et ista pro modulo facultatis humanæ ab hominibus procurentur. Unde enim fit, ut eadem corpora citius vermescant æstate, quam hyeme, citius in calidioribus, quam in frigidioribus locis? Sed hæc ab hominibus tanto difficilius adhibentur, quanto desunt sensuum subtilitates, et corporum mobilitates in membris terrenis et pigris. Unde qualibuscumque angelis vicinas causas ab elementis contrahere, quanto facilius est, tanto mirabiliores in hujusmodi operibus eorum existunt celeritates.* Lib. III de Trin., cap. 9.

Obj. II. Ultima dispositio ad formam alicujus animalis inducendam consistere non potest cum re mutanda, quæ in suo naturali statu permanet: nam variæ prius ea in re debent fieri mutationes; ergo non potuerunt illæ virgæ, figuram suam et formam servantes, ultimam habere dispositionem ad formam draconum, dum projiciebantur in terram.

R. Neg. ant. Nam licet variæ prius in istis virgis sint factæ mutationes, illæ tamen non debuerunt esse adeo notabiles, ut virgæ omnino essent corruptæ, seu adeo quoad minimas partes immutatae, ut formam suam non amplius retinerent: nam quemadmodum lignum, v. g., adhuc vere retinet formam suam, dum habet ultimam dispositionem ad formam ignis, fumi, etc., quæ tunc statim inducitur; ita pariter virgæ magorum potuerunt adhuc servare formam suam, dum jam habebant ultimam dispositionem ad formam draconum, quæ tunc statim, modo supra dicto, inducta fuit. Ac proinde impossibile non fuit, quominus virgæ magorum, ope dæmonis, sint mutatae in dracones. Unde ipse Delrio, quantumvis in disquisitionibus magicis peritissimus, agens de hac materia lib. II cap. 6, nullam hujusmodi mutationis impossibilitatem vidit aut agnovit.

Obj. III. Juxta D. Th. 1 p. q. 114, a. 4, ad 2, dæmones non possunt sua virtute transmutare materiam de forma in formam; ergo impossibile est, ut magi, ope dæmonis, mutant virgas in serpentes.

R. Disting. conseq. Impossibile est ut mutant virgas in serpentes, si nempe illa mutatio fiat per immediatam introductionem formæ serpentinæ in materiam virgarum; concedo: si fiat per occultiora elementorum semina, ex quibus, debite adhibitis, tunc naturaliter, secundum ordinem rerum a Deo constitutum, serpentes nascantur; nego conseq., nam: ut subjungit ibidem D. Th., *possunt* (dæmones) *adhibere quædam semina quæ in elementis mundi inventiuntur, ad hujusmodi effectus complendos, ut Aug. dicit. Et ideo dicendum est quod omnes transmutationes corporalium rerum, quæ possunt fieri per aliquas virtutes naturales, ad quas pertinent prædicta semina, possunt*

fieri per operationem dæmonum hujusmodi seminibus adhibitis.

Dico igitur quod, licet admittamus, dæmonem posse applicare et accelerare incrementorum occasiones ac causas, ut ex illis cito dracones nascantur, et statim crescant ad notabilem magnitudinem; Deus tamen tanquam primus et universalis motor incrementum det: dæmones enim, ut S. P. Aug. supra cit. ait, *occultis motibus faciunt creari, non creant.* Porro actio illa Dei debet concipi tanquam generalis motus, quem auctor naturæ statuit producere, si quædam activa applicentur passivis, sicut per solem facit pullulare germina, etc., etiamsi aliquis ea seminaret in malum finem; vel, sicut concurreret cum impio sacerdote consecrante hostiam ad opus magicum: in his enim et similibus tribuit Deus justa de causa concursum suum generalem, habens se permissive ad malum, quod cum illo facit causa secunda.

Obj. IV. Si magi, ope dæmonis, vertissent virgas in dracones, æque ac Moyses, verum perpetrasset miraculum: atqui tamen hoc admitti nequit; quandoquidem miracula fieri nequeant in confirmationem erroris: ergo, etc.

R. Neg. maj.; nam actio Moysis fuit supra naturæ vires, non vero actio dæmonis. 1. Quia Moyses per solam projectionem mutavit virgam in colubrum, dæmon autem id non fecit nisi per occultiora elementorum semina, applicando scilicet activa passivis. 2. Virga Moysis unico momento, inusitata mutatione transivit ex forma virgæ ad formam serpentis, non vero ita virgæ magorum; quandoquidem illæ prius (dum nempe adhibebant magi incantationes) debuerint partim corrumpi, et eis addi aliæ materiæ, ut in dracones verti possent. Sicuti ergo cum ad nutum Domini aqua in vinum INUSITATA CELEBRITATE conversi est (Joan. II) etiam stultis fatentibus, vis divina declarata est; ita pariter dum Deus eandem materiam ex virga Moysi in carnem serpentis PROXIME ac VELOCITER vertit, miraculum fuit, rei quidem mutabilis, sed tamen INUSITATA MUTATIO, inquit S. P. lib. III de Trin., cap. 5. Ex huc usque dictis

Collige præstigiis magorum non obfuisse Moysi, sed magis profuisse, semper enim aliquid adfuit, quo divina signa præcellerent; nam serpens Moysis devoravit serpentes eorum: aquam illi in sanguinem mutare potuerunt, sed non sanguinem rursus in aquam; ranas afferre, non tollere: contulerunt nempe, ut per eos plagæ augeri possent, non minui.

QUESTIO III. — DE DECEM PLAGIS ÆGYPTIACIS.

Prima plaga fuit versio aquæ in sanguinem, prout liquet ex y. 17 cap. VII, ubi per Moysen dicit Deus: *Percutiam virga... aquam fluminis (Nili) et vertetur in sanguinem.* Coepit autem hæc plaga a Nilo, tum quod Ægyptii ei divinos honores multasque superstitiones impenderent (quia cum in Ægypto vix pluat, alias ibidem raro habent aquas, quam Nili, qui interim certis anni temporibus exundans fecundat totam Ægyptum), tum quod in eum projecti Hebræorum

infantes, sanguinis sui vindictam prosequerentur.

Omnis autem aqua, quæ per Nilum Ægyptum præterfluebat, ab Æthiopia usque ad mare Mediterraneum, versa est in sanguinem: ex quo patet, hic non fuisse unum miraculum sed multa, vel potius unum continuatum, per continuam, aquarum Nili affluentium in sanguinem conversionem, idque per septem dies; ut dicitur cap. VII, 25. Nec in solo Nilo stetit plaga; sed, ut patet ex y. 19, omnes omnino fluvios, rivos, paludes, lacus pervasit, imo et aquas in vasis ligneis et saxeis. Ubi Cajetanus perperam excipit aquas in vasis testaceis et metallicis conservatas. Nam Scriptura quædam specificando, omnia insinuat voluit, ut plaga esset generalior; unde et putei, si qui essent, in sanguinem versi sunt: nec enim alios alioquin puteos fodissent Ægyptii, nec afflicti fuissent bibentes aquam fluminis, ut hic dicitur, id est, non fuissent siti cruciati, ut exponitur lib. Sap. cap. XI.

Hæc plaga moriebantur omnes Nili pisces, ipse fluvius computrescebat: *Si quis sili coactus gustaret (aquam versam in sanguinem) confestim acri dolore corripiebatur, eratque talis Ægyptiis solis, Hebræis vero dulcis et potabilis, et omnino pristinam naturam retinens,* inquit Josephus lib. II Antiq., cap. 5. *Sed quæstio est, unde (malefici) aquam in sanguinem vertent, si tota aqua Ægypti in sanguinem versa jam fuerat,* inquit S. P. Aug. Q. 23 in Exod.

Respondet autem S. P. terram Gessen, ubi filii Israel habitabant, non fuisse hæc plaga percussam, et inde potuisse incantatores aquam haurire, quam in sanguinem verterent. Sed quia y. 21 dicitur: *Fuit sanguis in tota terra Ægypti, non videtur ab hac plaga immunis fuisse terra Gessen, sicut fuit ab aliis.* Hinc S. P. subjicit responsionem aliam, scilicet, quod magi hoc signum tantum fecerint hæc plaga cessante, elapsis septem diebus: *Potuerint, inquit, posteaquam illa compressa sunt, facere (id est aquam in sanguinem vertere), sed Scriptura cito narrando conjunxit, quod etiam postea fieri potuit.* Itaque dicendum est, quod signum magorum sit narratum per anticipationem; nam id satis probabile est ex eo, quod magi ante cessationem plagæ non videantur potuisse aquam in sanguinem vertere, quandoquidem nullam haberent. Præterea opportunum tempus fuit mutandi aquam in sanguinem, postquam plaga cessaverat, ut etiam tum obdurarent cor Pharaonis.

Secunda plaga fuit ranarum, quam Deus minatur, dicens ad Pharaonem per Moysen cap. VIII, 2: *Si... nolueris dimittere populum... ego percutiam omnes terminos tuos (id est, omnes regiones tuas usque ad ultimos limites regni tui) ranis.* Merito autem puniti sunt Ægyptii animalibus aquatilibus et garrulis, utpote qui infantes Hebræorum aquis suffocarant: sicque coaxatio punivit, quos lacrymæ infantium et gemitus nihil moverant. Quod autem y. 5 jubeatur Aaron educere ranas e fluvii, rivis et paludibus, sic intelligit Jansenius, ut non tantum fuerint prolatae, quæ in aquis vivebant, sed novæ immenso nu-

S. S. XXVI.

mero producerentur, quæ, ut putat Abulensis, fuerunt corpore magis tumentes, colore ac figura deformiores, quibus, cessante plaga, morientibus aquatiles in sedes suas redierunt.

Quæ autem ascenderunt de fluvii, etc., non venerunt quasi per se motæ, inquit ultimo cit. auctor, quia non possent de paludibus distantibus, tantillo tempore venire ad civitates, etc.: sed angeli Dei videntur eas eduxisse de fluvii, atque subito posuisse coram Pharaone aliisque Ægyptiis.

Fuit autem hæc plaga multo durior, quam plaga sanguinis: hæc enim y. 8 Pharaonem compulit orare Moysen, ut auferretur, quod prior non fecerat: prior enim solas aquas ademerat Ægyptiis, vini, lactis, aliorumque liquorum usu intacto: ranæ vero undique diffusæ non tantum sua incondita musica eis aures obtundebant, sed etiam esculentis et poculentis insidentes ea conspurcabant, mensas, cubicula, lectos, cunctaque occupabant; ut patet ex y. 3.

Tertia plaga fuit ciniphum, qua in terra et pulvere puniti sunt Ægyptii, qui Hebræos in luto et lateribus oppræsserant. *Percussit itaque Aaron, ut dicitur y. 17, pulverem terræ, et facti sunt ciniphes in hominibus et in jumentis.* Quid autem per ciniphes hic intellectum oporteat, variant interpretes: neque enim adeo clarum est, quid significet vox *Kimmim*, quæ est in textu hebraico. Interim

R. et dico: Satis verisimile videtur, quod per ciniphes hic intelligantur culices: suntque hæc animalcula, ut ait Albertus M. lib. XVI de Animalibus, corpore vermes, capite autem et alis sunt muscæ, habentes in ore aculeum, quo pungunt et sugunt: in palustribus nascuntur locis, et animalium sanguinem, sed maxime humanum, consecretantur. Hi autem Moysaici multo acriores fuerunt; neque volando gyra- bant in aere, sed homines et jumenta invadebant.

Atque hinc solvitur argumentum Tornielli, volentis, ciniphes fuisse pulices; quia, ut ait, si fuissent culices, fuissent producti non hæc, sed sequenti plaga, quæ fuit omnis generis muscarum. Dicimus enim, culices non contineri intra genera muscarum, sed potius vermiam.

Quod autem y. 18 dicitur: *Feceruntque similiter malefici incantationibus suis, idem est quod tentaverunt, aut facere conati sunt, ut educerent ciniphes, et non potuerunt.* Genuina causa fuit, quod Deus hic subtraxerit concursum suum, ut sic tandem impotentia arguerentur mendaces dæmones, eorumque miniistri, et notum fieret, nihil illos posse sine divina permissione: *Neque enim,* inquit S. P. lib. III de Trin., cap. 9, *occurrit alia ratio, cur non potuerint facere minutissimas muscas, qui ranas serpentesque fecerunt, nisi quia major aderat dominatio prohibentis Dei per Spiritum sanctum, quod etiam ipsi magi confessi sunt dicentes: (y. 19) DIGITUS DEI EST HIC.*

Quarta plaga illata fuit per omne genus muscarum, eamque sine sensibili signo, sine extensione scilicet aut percussione virgæ, se solo inflixit Deus, ne quis suspicaretur aliquid Numinis virgæ inesse, aut non

(Douze.)

